

Qui és qui

Carles Vilarrubí, les bones amistats. Expliquen que durant la primera campanya electoral catalana, l'any 80, Carles Vilarrubí, conduint el seu cotxe, va fer milers de quilòmetres per tot Catalunya portant Jordi Pujol als llocs on tenia mítings. Des d'aleshores, a més de militant de CDC, és un dels principals homes de confiança del president, encarregat de posar en solfa projectes compromesos. Vilarrubí va ser el primer director de Catalunya Ràdio; també va posar en marxa les loteries de la Generalitat com a director general de l'Entitat de Jocs i Apostes.

El 92 és nomenat conseller delegat de Grand Península, l'empresa de Javier de la Rosa que impulsava el parc d'atraccions de Vilaseca i Salou, càrrec a què va renunciar en desacord amb les pràctiques comptables del financer. Posteriorment era desarticulada una trama d'escoltes telefòniques il·legals que tenia el seu despatx com un dels objectius. Del 93 al 95 forma part del consell d'administració de la Seda de Barcelona, juntament amb Artur Mas i Jordi Vilajoana, actuals consellers d'Economia i de Cultura de la Generalitat, en una operació tutelada pel govern català per fer reflotar aquesta empresa, que passava una profunda crisi.

El 96 entra al consell de Telefónica, després del pacte de legislatura entre el PP i CiU, càrrec que encara ara ocupa, després de la privatització. Vilarrubí s'ha convertit aquests últims anys en un dels més estrets col·laboradors del president de Telefónica, Juan Villalonga, amb responsabilitats en el sector dels mitjans de comunicació. És conseller de la filial de vinculació Antena 3 TV i hom el vincula al grup Recoletos-Pearson -també participat per Telefónica-, que edita el diari econòmic *Expansión* i la revista *Actualidad Económica*. A més, és propietari de l'empresa de relacions públiques Con-

sellors de Comunicació i d'un paquet accionarial de la cadena radiofònica Radiocat XXI, del grup Godó.

Carles Vilarrubí Carrió estiujeja a Urús (Cerdanya), en una urbanització en què també tenen casa el ministre d'Afers Exteriors, Josep Piqué, la ministra de Ciència i Tecnologia, Anna Birulés, i el president de la Societat Espanyola de Participacions Industrials (SEPI), Pedro Ferreras.

Rafael Español, electròlisi política. A començament dels 90 la multinacional holandesa Akzo perd confiança en la viabilitat econòmica de la Seda de Barcelona, tira la tovallola i surt per cames de l'empresa sense avisar. Akzo cedeix la majoria de les accions de l'empresa a l'advocat Soler Padró, fet que abocarà l'empresa a una tempestuosa crisi de gestió. Un enfrontament total entre l'accionista majoritari i la direcció de l'empresa que en paralitza tot intent de reflotament econòmic. Després d'unes quantes temptatives per resoldre el problema, la Generalitat confiarà a Rafel Español la presidència de l'empresa i hi situarà homes com Artur Mas, Carles Vilarrubí i Jordi Vilajoana dintre el consell d'administració. Aquest equip posarà les bases per treure la companyia del pou en què havia caigut, i es dona el cas que, després, tots han tingut papers destacats en l'entorn del govern català. Espanyol continua encara al capdavant de la Seda, però des del 97 és també conseller d'Endesa, nomenat a proposta de la Generalitat.

Rafael Español, llicenciat en dret i advocat, havia fet carrera abans en el sector químic. Havia estat president i director general de Monsanto Ibèrica. En el seu extens currículum hi ha també la direcció d'Aiscondel, empresa química dedicada a la fabricació de primeres matèries plàstiques, a més de ser conseller d'Aragonesas, la compa-

nyia matriu d'Aiscondel. A títol il·lustratiu, Energia e Industrias Aragonesas té actualment dins el consell personatges com Carlos Espinosa de los Monteros y Bernaldo de Quirós, president de Mercedes Benz Espana i, fins fa poc, de l'ultraconservador Circulo de Empresarios de Madrid.

Al consell d'Endesa, Espanyol coincideix amb dos catalans més: des de l'estiu del 97, amb Josep Lluís Oller, l'antic director del Mercat de Futurs Financers (Meff); i des del febrer passat, també coincideix amb José Serna, que havia estat president de la Borsa de Barcelona.

Josep Vilarasau, el poder dels diners. Cosí del desaparegut Carles Ferrer i Salat, Josep Vilarasau i Salat, representant de la gran burgesia catalana, estudià enginyeria industrial i el 1958 ingressà al Ministeri d'Hisenda. La seva història és un pelegrinatge per diversos càrrecs en empreses públiques durant la dictadura franquista, incloses Campsa i Telefónica. Una carrera en què va guanyar-se la fama de tècnic poc influïble per consideracions polítiques. El 73, el desaparegut Mariano Rubio dimetia de director general de Política Financera en protesta pel procés de Burgos, i Vilarasau va assumir-ne el càrrec sense tants escrúpols.

Serà aquesta experiència en l'administració que farà que, tres anys més tard, qui aleshores era president de la Caixa de Pensions, Narcís de Carreras, el cridi a ocupar-ne la direcció general. I Vilarasau n'ha fet la capdavantera de les caixes de l'estat espanyol i d'Europa, aplicant-hi una gestió financera conservadora, però plantejant projectes audaçs, entre els quals es destaca la fusió-absorció amb la Caixa de Barcelona i la diversificació en negocis de rendibilitat assegurada. L'altre secret ha estat de saber-se envoltar de les persones idònies. Arran de la dimissió de Joan Antoni Samaranch de la pre-

Carles Vilarrubí.

DOSSIER ECONÒMIC

Rafael Español.

ARXIU / JORDI NIEVA

Isidre Fainé.

ARXIU

J. M. Basáñez.

DOSSIER ECONÒMIC

A. Massanell.

Josep Canós.

Xavier Sansa.

José Serna.

sidència de l'entitat, emmig de la crisi del Comitè Olímpic Internacional, Vilarasau en va assumir el càrrec i va dotar-lo de funcions executives. A més, ocupa una de les vice-presidències de Repsol.

Isidre Fainé, un puntal de Vilarasau. La seva història és més típica d'Amèrica que no de Catalunya. Fainé va néixer a Manresa fa cinquanta-vuit anys, als tretze va començar a treballar adobant bicicletes i als quinze treballava tot el dia i feia el batxillerat de nits. Va passar per les feines més diverses fins a acabar fent carrera en el sector financer. Va començar al Banc Atlàntic, aleshores vaixell insígnia del grup Rumasa, com a director d'inversions el 1964, per passar deu anys més tard a la Banca Jover i, en acabat, a Banco Unión. El 1982 Vilarasau s'hi fixa, i el nomena director general adjunt de la Caixa de Pensions. Haurà de canviar el seu perfil, orientat fins aleshores a la banca industrial, cap a la banca comercial. Ha estat un dels artífexs de l'extraordinària expansió comercial de l'entitat i del pes que té actualment la Caixa en el crèdit a particulars en el mercat espanyol, tot i que també ha tingut algun entrebanc, com la crisi de les anomenades "primes úniques", el 1989. Actualment és director general de l'entitat encarregat del negoci financer, vice-president de Telefónica i d'Aigües de Barcelona i president de la concessionària d'autopistes Acesa. Fainé, que hi ha qui el considera successor natural de Vilarasau a la presidència de la Caixa, és doctor en ciències econòmiques, diplomad en alta direcció d'empreses pel IESE i *master* per Harvard.

Antoni Brufau, l'auditor implacable. Nascut a Mollerussa (Pla d'Urgell) fa cinquanta-un anys, és llicenciat en econòmiques i *master* d'economia pel IESE. Va començar la carrera a començament dels 70 a la consultoria Arthur Andersen, on va arribar als càrrecs més alts, com a membre del Worldwide Advisory Council. Però el 1998 el va fitxar el director general de la Caixa, Josep Vilara-

Catalans i valencians als consells d'administració d'empreses públiques o privatitzades	
Telefónica	Isidre Fainé (vice-president) Josep Maria Mas Millet (secretari) Antoni Massanell Carles Vilarrubi
Repsol	Josep Vilarasau (vice-president) Antoni Brufau Joan Molins
Gas Natural	Antoni Brufau (president) Josep Manuel Basáñez Isidre Fainé Isabel Gabarró
Endesa	Rafael Espanyol Josep Lluís Oller José Serna
Tabacalera	Joan Lladro Dolz Carles Colomer
BBVA	Ignasi Ferrero Jaume Tomàs
Red Eléctrica	Joaquim Clotet
Iberia	Joaquim Clotet
Trasmediterránea	Xavier Sansa
Retevisión	Josep Canós (director general)

sau. Brufau serà una peça clau a l'hora de muntar un gran grup industrial vinculat a la Caixa, amb participacions en Aigües de Barcelona, Gas Natural, Telefónica, Repsol, Port Aventura, Acesa, Saba o Hidrocantàbrico.

El 1997 li va tocar de substituir a la presidència de Gas Natural Pere Duran Farell, l'històric empresari català impulsor de la companyia. Una papereta difícil, tot i haver estat conseller de l'empresa i haver viscut la fusió de Catalana de Gas i Gas Madrid. En especial, pel marcatge a què ha sotmès la seva gestió el president de Repsol, Alfonso Cortina, que té la majoria del capital de Gas Natural. Tot i continuar presidint l'empresa i mantenir-ne la seu a Barcelona, finalment la Caixa ha hagut de cedir el control de Gas Natural a Repsol.

Els altres noms propis de la Caixa. Josep Manuel Basáñez, de pare basc i mare castellana, va viure fins als tretze anys a Bilbao, des d'on la família es va traslladar a Barcelona. Enginyer de formació, va entrar en política més aviat tard.

No va ser fins l'endemà del cop d'estat del 23-F, el 1981, que va demanar el carnet de Convergència. Entre el 87 i el 88 ocupà el càrrec de conseller d'Economia del govern Pujol; era el primer conseller de la Generalitat fill d'immigrants. Un any després assumia la direcció general d'Acesa, l'empresa d'autopistes controlada per la Caixa. Alhora, Basáñez ha presidit el Meff. Tot i que va dimitir d'Acesa en plena revolta d'ajuntaments i entitats contra els peatges, i que darrerament ha entrat en l'òrbita de l'empresa de distribució Caprabo, Basáñez continua mantenint un lloc de conseller a Gas Natural en representació de la Caixa. En aquest consell, també hi té seient Isabel Gabarró Miquel, que compagina amb el del consell d'administració de la Caixa.

L'altre nom és el d'Antoni Massanell Lavilla, director general adjunt executiu de la Caixa i conseller de Telefónica. Nascut a Vilafranca del Penedès el 1954 i llicenciat en econòmiques, va entrar a la Caixa de Pensions el 1971, on ha tingut un paper destacat en el

guait un lloc en les empreses privatitzades per l'estat

desenvolupament informàtic i tecnològic de l'entitat. Actualment és també conseller de l'empresa Electrònica Data Systems Barcelona, amb la seu al mateix edifici de la Caixa, i vice-president d'Eltec, dedicades totes dues a oferir serveis informàtics.

Entre l'administració i els negocis. El recorregut d'Anna Birulés i Beltran, que fins fa poc era consellera-directora general de Retevisión, té molts paral·lelismes amb Josep Piqué, si bé sense el component polític. Doctora en econòmiques per Barcelona, va comptar amb beques de la Fundació March, la Fundació Fulbright i la Caixa de Barcelona per completar la seva formació a la universitat nord-americana de Berkeley. Inicia la seva carrera professional al departament d'Indústria de la Generalitat, on coincideix amb Piqué, aleshores director general del departament. El 1990 (una mica més tard que Piqué) deixa l'administració per anar-se'n al sector privat, concretament al Banc de Sabadell, entitat en què arribarà a ocupar la secretaria general. Fa gairebé dos anys, és fitxada per dirigir Retevisión, la primera que havia de trencar el monopoli de Telefónica en telefonia bàsica. I finalment, amb la missió acomplida, és nomenada ministra de Ciència i Tecnologia. Un altre català, Josep Canós, que abans estava a Amena, l'ha substituïda al front de Retevisión.

Al consell d'administració de la competència, Telefónica, hi ha un valencià fent de conseller-secretari. És Josep Maria Mas Millet, vice-president de Bancaixa (la Caixa d'Estalvis de València, Castelló i Alacant), un home ben relacionat amb Zaplana que s'ha fet un lloc important dins el grup Telefónica, des de la presidència d'Antena 3 TV als consells de filials com Telefónica Data o Telefónica Mòbils. A més, té interessos en el sector de la construcció a través del consell de l'empresa Sotogrande, promotora d'una urbanització i un port esportiu a Cadis, a més de la constructora Promoción de Infraestructuras. A València, participa en l'empresa Internacional Rodrigo Sancho.

A la companyia aèria Iberia hi ha Joaquim Clotet Garriga, nascut a Cervera (Segarra) el 1945. Un executiu que ha passat pel sector bancari: Banca Catalana, Banesto i Caixa de Pensions, i que havia tingut càrrecs de responsabilitat en el grup editorial Planeta. Actualment, a més d'Iberia, també és conseller de Red Eléctrica de Espana i vice-president de la mútua madrilenya Fraternidad-Mupresa. Fins fa pocs dies (fins el 26 d'abril), l'altre conseller català d'Iberia era un home de Piqué, Miquel Nadal Segala, però acaba de deixar la companyia aèria per a fer-se càrrec de la secretaria d'estat d'Afers Exteriors.

Finalment, dins el consell d'administració de Trasmediterránea hi ha Xavier Sansa Torres, nascut a Barcelona fa quaranta-vuit anys, economista de l'estat i enginyer en telecomunicacions, que ha fet la seva carrera a l'administració central, en la direcció general de Comerç i en alguna ambaixada espanyola.

Una burgesia poc activa. Són poquíssims els empresaris catalans i valencians que hagin aconseguit un lloc en les empreses privatitzades per l'estat. N'és un Joan Lladró Dolz, fundador, juntament amb els seus germans Josep i Vicent, d'un dels imperis industrials més importants del País Valencià, al voltant de les figuretes de porcellana. Tots tres germans van començar del no res fent figuretes de terrissa a casa seva, a Tavernes Blanques (l'Horta), després de sortir de la feina. Més de mig segle després, els Lladró han bastit una fortuna i tenen botigues pròpies als millors carrers comercials de Nova York, Londres i Hong-Kong. A més de la porcellana, controlen un *holding* d'una trentena d'empreses situades en sectors tan diversos com la marroquineria, les promocions immobiliàries o les explotacions agrícoles, i són coneguts pel seu antisindicalisme militant. Joan Lladró era membre del consell d'administració de Tabacalera.

Qui també seia en aquest consell és un altre català, Carles Colomer

Casellas, vice-president de l'empresa Indo, dedicada a la fabricació d'ulleres. Colomer Casellas també es un dels màxims responsables de dues empreses de gestió de capitals, Ahorro Bursàtil i Gestefin, i presideix Revlon, empresa que fabrica productes cosmètics.

A Repsol, a més dels representants de la Caixa, hi ha Joan Molins i Amat, vice-president executiu de Ciments Molins i germà de Joaquim Molins, de CDC. Una de les comptades famílies que han fet fortuna amb el ciment, juntament amb els Romeu o els Serratosa. Els Molins han pogut aprofitar l'eufòria constructiva d'aquests tres últims anys ben situats en la indústria transformadora del formigó. Joan Molins va ser nomenat conseller de Repsol l'estiu del 94 per l'aleshores president, Oscar Fanjul, i el 96 va accedir a la presidència del Cercle d'Economia quan Josep Piqué la va haver de deixar perquè l'havien nomenat ministre.

Els altres catalans de la llista són Ignasi Ferrero Jordi, conseller del BBVA, que abans ho havia estat d'Argentària, la Caixa Postal i el Banc Hipotecari, fusionats finalment amb el BBV. Ferrero és el president de Nutrexa, la multinacional catalana de l'alimentació, coneguda sobretot pel cola-caó, però que també controla Granja San Francisco, Laboratoris Ordesa, La Piara i la valenciana Ortiz. El *holding* està en mans de dues famílies, els Ferrero i els Ventura Ferrero, que l'administren, encara que des de fa anys el facin gestionar per professionals.

També al consell del BBVA hi ha Jaume Tomàs Sabaté, director general d'Agrolimen, la multinacional alimentària propietat de la família Carulla. No fa gaire els Carulla han reestructurat el *holding* creant la Corporació Agrolimen, en què hi ha, a més de Gallina Blanca, empreses fabricants de caramels i xiclets, el grup Pans, amb els establiments de menjar ràpid Pans&Company, Pastafiore o Bocatta, i les caves Montferrant i Roger Goulart.

J. M. Mas Millet

Josep Lladró.

Joan Molins.

Jaume Tomàs.

Toni Canís